

Osvícenský absolutismus v rakouské monarchii

Habsburská monarchie po třicetileté válce

*Opakování: Jaký byl život poddaných po
třicetileté válce?*

Vysvětli pojem rekatolizace

Co znamenal pojem osvícenský absolutismus?

Habsburští panovníci

17. století✍

- **Ferdinand II. Štýrský**
(vláda 1617-1637)

*Čím se smutně zapsal do
české historie tento
panovník?*

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Ferdinand_II_with_insignia.jpg

Habsburští panovníci

17. století ✎

- **Ferdinand II. Štýrský**
(vláda 1617-1637)
- potlačil stavovské povstání
- poprava 27 účastníků povstání
- vydal Obnovené zřízení zemské
- rekatolizace, absolutismus
- nechal zavraždit Albrechta z Valdštejna

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Ferdinand_II_with_insignia.jpg

Habsburští panovníci

17. století ✍

- **Ferdinand III.** (1637- 1657)
- podporoval rekatolizaci a absolutismus
- rozšířil Karlovu univerzitu o Klementinum (jezuitská škola) – název Karlo-Ferdinandova univerzita
- *ovládal latinu, němčinu, španělštinu, italštinu, francouzštinu, češtinu a maďarštinu*
- *zájem o přírodní vědy, psal básně, skládal hudbu*

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Frans_Luycx_002.jpg

Habsburští panovníci

17. století ✎

- **Leopold I. (1657-1705)**
- *králem po smrti bratra*
- války s Francií
- války s Turky
- 1683 – obléhání Vídně – největší nebezpečí pro střední Evropu – vítězství spojených vojsk křesťanské Evropy – konec tureckým výbojům – záchrana křesťanské Evropy

Zdroj:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:1684_Entsatz_von_Wien_anagoria.JPG?uselang=cs

Habsburští panovníci v 18.století ✍

- **Josef I. (1705-1711)**
- připravoval reformy
daňové i soudní
- zemřel dříve, než stačil
uskutečnit

Zdroj:

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Joseph I, Holy Roman Emperor.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Joseph_I,_Holy_Roman_Emperor.jpg)

Habsburští panovníci v 18.století ✍

- **Karel VI.** (1712-1740)
- válčil s Francií o
„dědictví španělské“

*Který francouzský
panovník chtěl pro svůj
rod získat španělský
trůn?*

Ludvík XIV.

Filip Bourbonský

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Karel_VI.jpg

Pragmatická sankce

- Karel VI. neměl syna – následníka trůnu
- dokument zajišťující nástupnictví pro ženy
- vyjednal u panovníků Evropy
- po jeho smrti nerespektován ⇒ války o „dědictví rakouské“

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Pragmatica_Sanc.jpg

Marie Terezie

1740-1780

- *jediná žena na českém trůně*
- *nebyla císařovnou sv.říše římské – byl její manžel František Lotrinský (žena císaře – císařovna)*
- *pokřtěna jako Marie Terezie Valpurga Amálie Kristýna*
- *[z Boží vůle](#) (římská císařovna), uherská a česká královna, arcivévodkyně rakouská, vévodkyně burgundská a hraběnka tyrolská*

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Andreas_Moeller_001.jpg

Marie Terezie ✍

- manžel František Štěpán Lotrinský
- 1745 – římsko-německý císař
- šťastné manželství – znali se od dětství
- 16 dětí
- podporoval podnikání

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Joseph_II_Portrait_with_crown.jpg

Marie Terezie + František Lotrinský

Zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:MariaTheresiaFranzStephan.jpg>

Války o dědictví rakouské

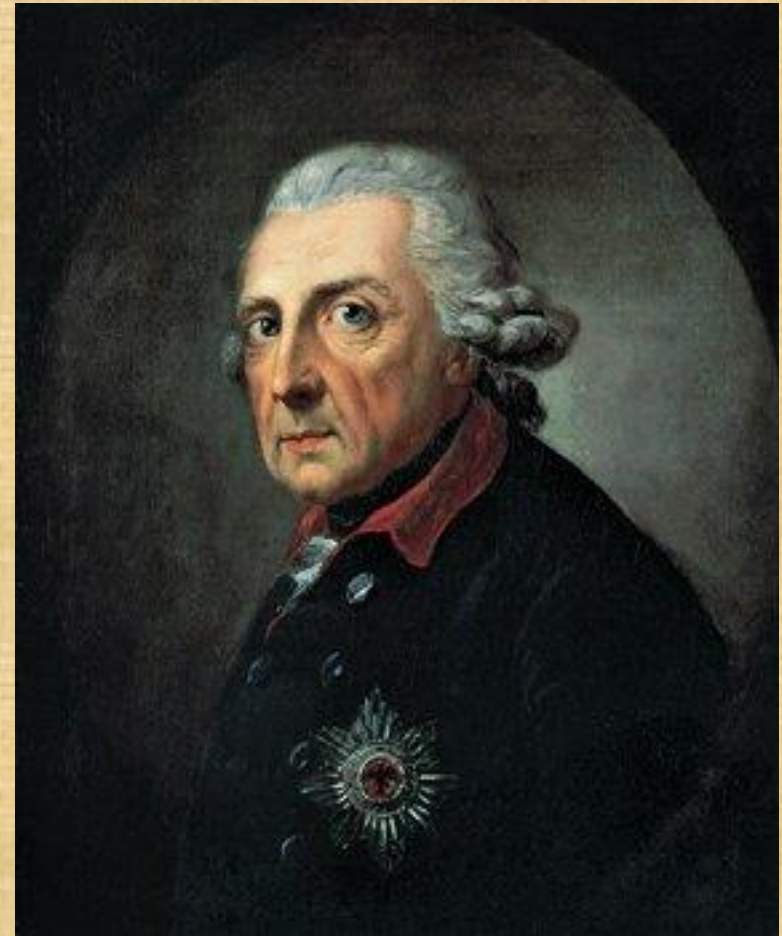
Slezské války ✍

- 1. válka 1740-1742
- vojska pruská, bavorská francouzská a saská (přechází)

Který panovník vládl v té době v Prusku?

Karel Albrecht (císař a bavor kurf.) – Karel III.

- Český král 1741
- 1745 umírá, kdo je císař???
- Prusko získalo Slezsko
- ale MT se uržela a zůstala na trůnu pomoc Uher!!! 1941 korunovace

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Friedrich_Zweite_Alt.jpg

Války o dědictví rakouské

Slezské války ✍️

- 2. válka 1744-1745
- neúspěšná snaha získat zpět Slezsko
- Uznání pragmatické sankce

Zdroj:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kaiserin_Maria_Theresia_%28HRR%29.jpg

Války o dědictví rakouské

Slezské války ✎

- 3. válka – sedmiletá
- 1756-1763
- účast evropských velmocí
- *Velká Británie, Prusko, Portugalsko X Francie, Rakousko, Rusko, Švédsko, Svatá říše římská, Sasko, Španělsko*
- boje i v zámorí (Amerika, Asie, Afrika)
- Rakousko definitivně ztrácí Slezsko
- <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10095687448-historicky-magazin/207452801280023>
- Bitva u Kolína 1757 „Den, kdy se znovunarodila monarchie“

Zdroj:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Colored_Print_Battle_of_Minden_1785.jpg

Důsledky válek ✍

- ztráta bohatého území
 - ukázaly slabost monarchie
 - potřeba reforem
 - cíl – udělat z Rakouska velmoc
-
- Video
 - <https://www.youtube.com/watch?v=wbYtMe0ZiBg> posl 10 min

Zdroj:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Maria_Theresia11.jpg

Reformy Marie Terezie a Josefa II.

Cíle reforem

- Posílit hospodářství státu – peníze!
- Snaha vytvořit centralizovaný stát (ne jen personální unie)
- Germanizace (praktičtější)
- Reformy nařízeny jen v rakouských a českých zemích!!!
- Václav Antonín Kounic (zahraničí), Leopold Josef Daun (armáda), Bedřich Vilém Haugwic (daně)

Reforma berní

- 1748 1. Tereziánský katastr (rustikál)
- 1757 2. Tereziánský katastr (dominikál)
- 1. sčítání lidu a domů
 - Číslo popisné, příjmení
 - (Č. 2,26 mil ob., 1770 – hladomor 1/10 úbytek, brambory – Braniborsko)

Reforma soudní a správní

- Tereziánský trestní zákoník a soudní řád
 - humánnější, zákaz tortury a brutálních trestů
 - Vznik. Česko –rakouské dvorské kanceláře
 - Školy pro profesionální c.k. úředníky

Hospodářské

- Podpora manufaktur (sklářské, textilní)
- Č a R – celní unie
- Praha – Vídeň pravidelné dostavníky i pošta!
- Jednotná soustava měr a vah

(loket, sáh, libra, máz, žejdlík....)

Tolarová a zlatková měna, bankocetle

1775 – robotní patent (zmírňuje podmínky 3 dny) – povstání sedláků u Chlumce!!!

školská

- 1774 povinná školní docházka – 6 – 12
- Triviálky, hlavní školy
- Jezuitům odňat monopol - zesvětštění

Josef II. (1780-1790)

- Dovršení osvícenských reforem
- 1764 římskoněmecký král/1765 císař
- Mimořádně vzdělaný umí i česky
- Osvícenec, zájem o lidská práva

Reformy armádní

- Vojenská kariéra možná i bez vznešeného původu
- Obyčejní vojáci osobně svobodní, sňatek, právo na důchod, ozdravovny pro veterány

Praha

- Spojení 4 pražských měst
- S a N MP, H, MS
- Vznik Prahy
- Ale i barbarství rozprodej rudolfinských sbírek (Dürer, Růžencová slavnost)
- Kláštery rušeny – nemocnice, kasárna (Sázavský, Anežský)
- zbořena Betlémská kaple

Toleranční patent 1781

- Tolerance ke vztahu k luterství, kalvínství, pravoslaví
- Konec pronásledování Židů
- Konec rekatolizace
- Náboženství je záležitost občanova svědomí

Patent o zrušení nevolnictví 1781

- Poddaní jsou osobně svobodní lidé (zachována robota, naturální dávky – ohraničeny)
- Osobně svobodní – rozvoj manufaktur
- „selský císař“

1. Fáze NO

- Stavovské divadlo, Bouda
- Kramérius, Česká expedice
- Knihovna Klementinum

Leopold II. (1790 -1792)

- Mladší bratr
- 1791 korunován ve sv. Vítu! Převoz korunovačních klenot –
- Velkou část reforem omezil...návrat k situaci za MT – robota zůstává
- Dobrovský jazykové požadavky